

Bruxelles, den 27.6.2018
COM(2018) 492 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2014/61/EU af 15. maj
2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af
højhastighedsnet til elektronisk kommunikation

DA

DA

1. Indledning

Direktiv 2014/61/EU om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation¹ ("direktivet om reduktion af omkostninger til bredbånd", i det efterfølgende benævnt "direktivet") har til formål at lette og skabe incitament for etableringen af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ved at sænke omkostningerne i forbindelse med et sæt harmoniserede foranstaltninger.

Direktivet skulle senest den 1. januar 2016 gennemføres i medlemsstaternes nationale lovgivning og finde anvendelse i alle medlemsstater fra den 1. juli 2016.

I henhold til direktivets artikel 12 forelægger Kommissionen senest den 1. juli 2018 en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af direktivet. Rapporten omfatter et resumé vedrørende virkningerne af foranstaltningerne og en vurdering af de fremskridt, der gøres med at nå direktivets mål, herunder om og hvordan direktivet yderligere kan bidrage til at nå mere ambitiøse bredbåndsmål end dem, der er fastsat i den digitale dagsorden.

Kommissionen har gennemgået direktivets gennemførelse ved hjælp af:

- en ekstern undersøgelse af gennemførelsen og overvågningen af foranstaltningerne i henhold til direktivet²
- en BEREC-rapport om direktivets gennemførelse³
- 2018-indekset og -rapporten over den digitale økonomi og det digitale samfund – kapitlerne om telekommunikation
- andre datakilder, herunder Kommissionens factfindingmissioner til medlemsstaterne og analyser af national lovgivning.

Nærværende rapport blev udarbejdet mindre end to år, efter de nationale love til gennemførelse af direktivet skulle finde anvendelse. Dette var dog betydeligt forsinket i mange medlemsstater. Den dokumentation, der ligger til grund for vurderingen af virkningerne af foranstaltningerne og de fremskridt, der gøres med at nå målene, var derfor forholdsvis begrænset. Ikke desto mindre har rapporten til formål at skabe grundlaget for etableringen af et referencescenarie, som en fremtidig evaluering kan holdes op imod.

2. Direktivets anvendelsesområde og vigtigste bestemmelser

Direktivets anvendelsesområde

For at maksimere synergivirkningerne mellem forskellige net er direktivet ikke alene målrettet operatører af elektroniske kommunikationsnet, men også andre virksomheder, der udbyder fysisk infrastruktur, hvor der også kan anbringes elementer af elektroniske kommunikationsnet, eksempelvis inden for el, gas, vand og kloakering, opvarmning og transport⁴.

¹ EUT L 155 af 23.5.2014, s. 1.

² Undersøgelsen SMART 2015/0066, udført af et konsortium ledet af WIK Consult, den endelige rapport findes [her](#).

³ BoR (17) 245: http://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/reports/7534-berec-report-on-the-implementation-of-the-broadband-cost-reduction-directive

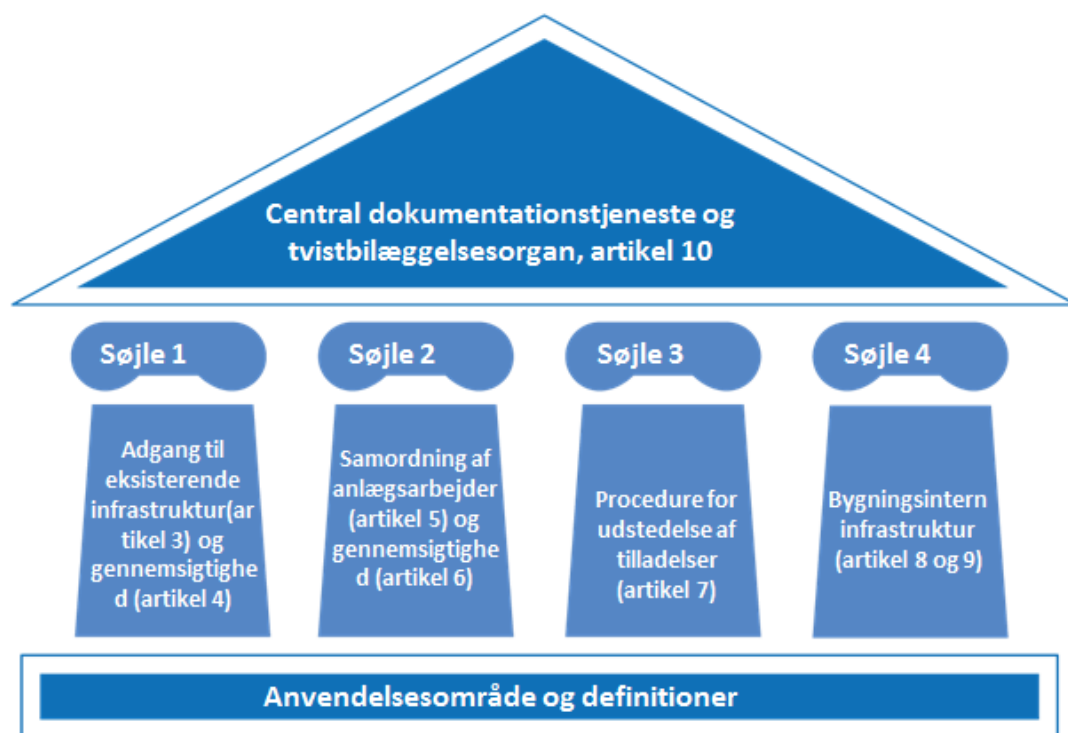
⁴ Direktivets artikel 2, stk. 1.

Direktivets anvendelsesområde omfatter "højhastighedsnet til elektronisk kommunikation", dvs. net, som kan levere bredbåndstilslutning med en hastighed på mindst 30 Mbps⁵.

Derudover finder direktivet udelukkende anvendelse på "fysisk infrastruktur"⁶, der defineres som "et element i et net, som skal huse andre elementer i et net uden selv at blive et aktivt element i nettet".

Vigtigste bestemmelser

Direktivet består af fire søjler og yderligere krav om etablering af en central dokumentationstjeneste og et tvistbilæggelsesorgan. Disse krav finder anvendelse på alle søjlerne, og derudover er der krav om at indføre sanktioner.

Direktivet indeholder regler om en minimumsharmonisering, hvorfor medlemsstaterne kan fastlægge skrapere krav end mindstekravene i direktivet for bedre at kunne nå direktivets mål. Vælger medlemsstaterne at træffe sådanne foranstaltninger, skal de dog sikre, at EU-lovgivningen bliver overholdt, herunder rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation.

Første søjle: adgang til eksisterende fysisk infrastruktur og gennemsigtighed

Under den første søjle skal alle netoperatører (elektronisk kommunikation, energiselskaber osv.) give operatører, der planlægger etableringen af højhastighedsbredbåndsnets, adgang til deres fysiske infrastruktur (f.eks. kabelkanaler, mandehuller, gadeskabe, master) på retfærdige

⁵ Direktivets artikel 2, stk. 3.

⁶ Direktivets artikel 2, stk. 2.

og rimelige vilkår. Der kan gives afslag på adgang ud fra objektive, gennemsigtige og forholdsmæssige kriterier.

Anden søjle: koordinering af anlægsarbejder og gennemsigtighed

Under den anden søjle får alle netoperatører ret til at koordinere anlægsarbejder med virksomheder, der udbyder elektronisk kommunikation. Derudover skal de netoperatører, der udfører anlægsarbejder, der helt eller delvis finansieres med offentlige midler, imødekomme enhver rimelig anmodning om koordinering af anlægsarbejder.

Tredje søjle: procedure for udstedelse af tilladelser

Under den tredje søjle skal medlemsstaterne sikre, at alle relevante oplysninger om de vilkår og procedurer, der gælder for udstedelse af tilladelser til anlægsarbejder, der er nødvendige for at etablere højhastighedskommunikationsnet, stilles til rådighed via en central dokumentationstjeneste, og at afgørelserne om tilladelserne i princippet træffes inden for fire måneder.

Fjerde søjle: bygningsintern fysisk infrastruktur

Under den fjerde søjle kræves det, at alle nyopførte eller hovedrenoverede bygninger udstyres med fysisk infrastruktur, herunder små kabelkanaler, der kan huse højhastighedsnet, og et let tilgængeligt adgangspunkt i tilfælde af flerfamiliehuse. Udbydere af offentlige kommunikationsnet skal have adgang til adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur på retfærdige og ikke-diskriminerende vilkår og betingelser, hvor duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv.

Andre bestemmelser

Medlemsstaterne skal endvidere udpege et eller flere organer til at tilvejebringe oplysninger om fysisk infrastruktur, anlægsarbejder og tilladelser samt et eller flere uafhængige organer til at løse tvister mellem netoperatører, hvad angår adgangen til infrastruktur, adgangen til oplysninger og anmodninger om koordinering af anlægsarbejder.

3. Bidrag til målsætningerne for et gigabitsamfund

EU's strategiske målsætninger for et gigabitsamfund inden 2025⁷ bygger på det europæiske digitale samfunds forventede behov for konnektivitet de kommende år.

Der skal gives adgang til netforbindelser med meget høj kapacitet af hensyn til cloud computing, flere brugere samtidig og andre avancerede og intelligente applikationer til brug i hjemmet samt til brug for erhvervslivet inden for en række sektorer, herunder ofte i forbindelse med mobiladgang (f.eks. fremstilling, sundhed, energi og førstehjælp).

⁷ Målene for et gigabitsamfund inden 2025 er: 1) gigabitkonnektivitet til alle vigtige samfundøkonomiske drivkræfter som skoler, transportknodepunkter og større leverandører af offentlige tjenester samt digitalintensive virksomheder 2) uafbrudt 5G-dækning til alle byområder og alle større jordbaserede transportruter 3) internetkonnektivitet, der tilbyder downlink på mindst 100 Mbps, og som kan opgraderes til gigabithastighed for alle europæiske husholdninger. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/improving-connectivity-and-access>

De nye applikationer stiller ikke alene krav om højere hastigheder, men også til uplinkbåndbredde, robusthed og latens. Etableringen af disse højkapacitetsnet af høj kvalitet, der hovedsageligt skal baseres på optiske fibrelementer, nødvendiggør betydelige yderligere investeringer.

Ved at bidrage til fiberinfrastrukturens forbedrede dækning kan direktivet være med til at stille universelt tilgængeligt 100 Mbit/s-bredbånd, som kan opgraderes til gigabithastighed, til rådighed.

På samme måde kan en deling af infrastruktur og koordinering af anlægsarbejder også bidrage til etableringen af basis- og adgangsforbindelser med høj kapacitet for socioøkonomiske drivkræfter såsom små og mellemstore virksomheder, skoler og hospitaler, herunder i områder med utilstrækkelig dækning og fjerntliggende områder⁸.

I lyset af deres rolle i forbindelse med backhaulmuligheder for 5G-celler spiller fibernet en stadig vigtigere rolle for at nå de tilsvarende 5G-mål for 2025.

Adgangen til eksisterende fysisk infrastruktur i henhold til direktivet har potentiale til at sikre konkurrencen inden for fiberbaseret infrastruktur, hvilket medfører bredbånd af højere kvalitet og bedre valgmuligheder for forbrugerne og erhvervslivet, herunder i mere tæt befolkede områder. Som følge heraf vil direktivet kunne øge investeringerne i fibrelementer til understøttelse af tætte cellenet med henblik på at opnå 5G-dækning i alle byområder samt langs transportveje og stimulere udviklingen af trådløse 5G-applikationer, herunder konnektivitet ved kørsel og selvkørende biler.

Direktivet kan endvidere spille en afgørende rolle i forhold til tingenes internet, idet det sigter mod et samarbejde mellem dem, der potentielt har fordel af tingenes internet – blandt andet inden for transportsystemer, energi og vand – samt telekommunikationsoperatører, der kan udbyde konnektivitet.

Dette kan til gengæld stimulere udviklingen af intelligente byapplikationer, intelligente net og målere samt intelligente transportsystemer, som baner vejen for fremtidig innovation.

4. Gennemførelse og anvendelse af direktivet

I henhold til artikel 13 skal medlemsstaterne vedtage og offentliggøre de nationale foranstaltninger til gennemførelse af direktivet senest den 1. januar 2016. Disse foranstaltninger finder anvendelse fra den 1. juli 2016.

Efter direktivets vedtagelse arrangerede Kommissionen flere events for medlemsstaterne og interesserede parter og var gentagne gange i kontakt med nationale myndigheder for at øge bevidstheden om og vejlede i gennemførelseskravene.

Ikke desto mindre var alle medlemsstater på nær Italien forsinkede med vedtagelsen af gennemførelsesforanstaltningerne, hvilket fik Kommissionen til den 23. marts 2016 at sende formelle åbningsskrivelser til de resterende 27 medlemsstater. Kommissionen sendte efterfølgende den 30. september 2016 begrundede udtalelser til 19 af medlemsstaterne, hvori

⁸ Dette kan ske ved at give adgang til eksisterende master for en etablering i landdistrikter.

de blev opfordret til at vedtage foranstaltninger til at nedbringe omkostningerne forbundet med etableringen af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. I mellemtiden havde alle medlemsstater på nær Belgien meddelt, at direktivet var fuldt gennemført i den nationale lovgivning.

Direktivet berører tværsektorielle kompetencer og pålægger ikke kun telekommunikationssektoren forpligtelser, men vedrører også forsyningsselskaber, byggeregler, forvaltningsregler osv., og derfor har det ofte vist sig at være en kompleks sag at gennemføre direktivet. Det har været nødvendigt med tilpassede foranstaltninger (også på regionalt og lokalt niveau) i medlemsstaterne.

Direktivet har taget udgangspunkt i bedste praksis i nogle medlemsstater og opskaleret dem til EU-niveau, hvorfor mange medlemsstater allerede havde indført den pågældende lovgivning på nationalt plan. I nogle tilfælde og inden for nogle aspekter var denne lovgivning mere vidtgående end kravene i direktivet.

Direktivet giver medlemsstaterne mulighed for at undtage visse infrastrukturer eller visse bygninger fra forpligtelserne (f.eks. gennemsigtighedsforpligtelserne), såfremt disse undtagelser er behørigt begrundede.

Kun nogle få medlemsstater har gjort omfattende brug af undtagelserne. De fleste medlemsstater har enten ikke gjort brug af dem eller gjort dem til genstand for sekundær lovgivning, der endnu ikke er vedtaget.

Direktivet omfatter endvidere flere fravigelige bestemmelser, som medlemsstaterne kan gennemføre efter eget skøn. Nedenstående er en oversigt over den måde, medlemsstaterne har udnyttet de fravigelige bestemmelser:

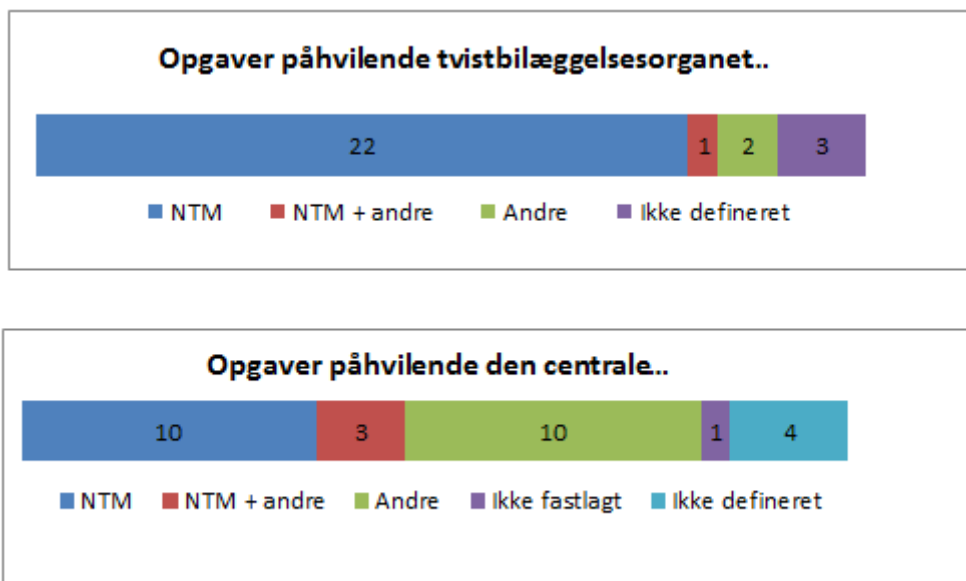
- Flere medlemsstater, herunder Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Luxembourg, Slovenien, Spanien og Tyskland, indførte en gensidig ret, som kan gøres gældende for at få adgang til infrastrukturen fra operatører af elektroniske kommunikationsnet med henblik på installationen af anden infrastruktur end telekommunikationsinfrastruktur (artikel 3, stk.1).
- Der er eksempelvis indført forpligtelser om, at offentlige organer i Bulgarien, Cypern, Grækenland, Finland, Litauen, Polen, Portugal, Slovakiet, Tjekkiet og Østrig skal stille minimumsoplysninger om den eksisterende fysiske infrastruktur til rådighed via den centrale dokumentationstjeneste, når de er i besiddelse af sådanne oplysninger fra netoperatører i elektronisk format og i kraft af sine opgaver (artikel 4, stk. 2).
- Der er indført regler om fordeling af omkostningerne i forbindelse med koordinering af anlægsarbejder i eksempelvis Frankrig, Portugal og Østrig (artikel 5, stk. 2).
- Der er mulighed for at søge om tilladelser elektronisk via den centrale dokumentationstjeneste i Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Letland, Litauen, Luxembourg og Malta (artikel 7, stk. 2).
- Portugal og Italien har indført mærker til angivelse af bredbåndsforberedt tilstand, og Spanien og Tyskland har planer herom. I Frankrig er der indført en standard for mærkning af fiberområder (artikel 8, stk. 3).

I henhold til direktivet skal medlemsstaterne udpege et eller flere uafhængige tvistbilæggelsesorganer samt et eller flere organer, der kan agere som central dokumentationstjeneste.

De opgaver, der påhviler tvistbilæggelsesorganet, blev overdraget til den nationale tilsynsmyndighed med ansvar for tvistbilæggelse i henhold til rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation – eller delvis til den nationale tilsynsmyndighed – i de fleste medlemsstater og til andre organer i blot to medlemsstater.

De opgaver, der påhviler den centrale dokumentationstjeneste, blev overdraget til den nationale tilsynsmyndighed – eller delvis til den nationale tilsynsmyndighed – i 14 medlemsstater. I 10 medlemsstater blev andre organer udpeget til at stå for varetagelsen af den centrale dokumentationstjenestes opgaver – i de fleste tilfælde i form af et ministerium.

Figur 1 – De i direktivet fastsatte opgaver, der er overdraget til de nationale tilsynsmyndigheder i EU

Kilde: BEREC

5. Effekt og fremskridt

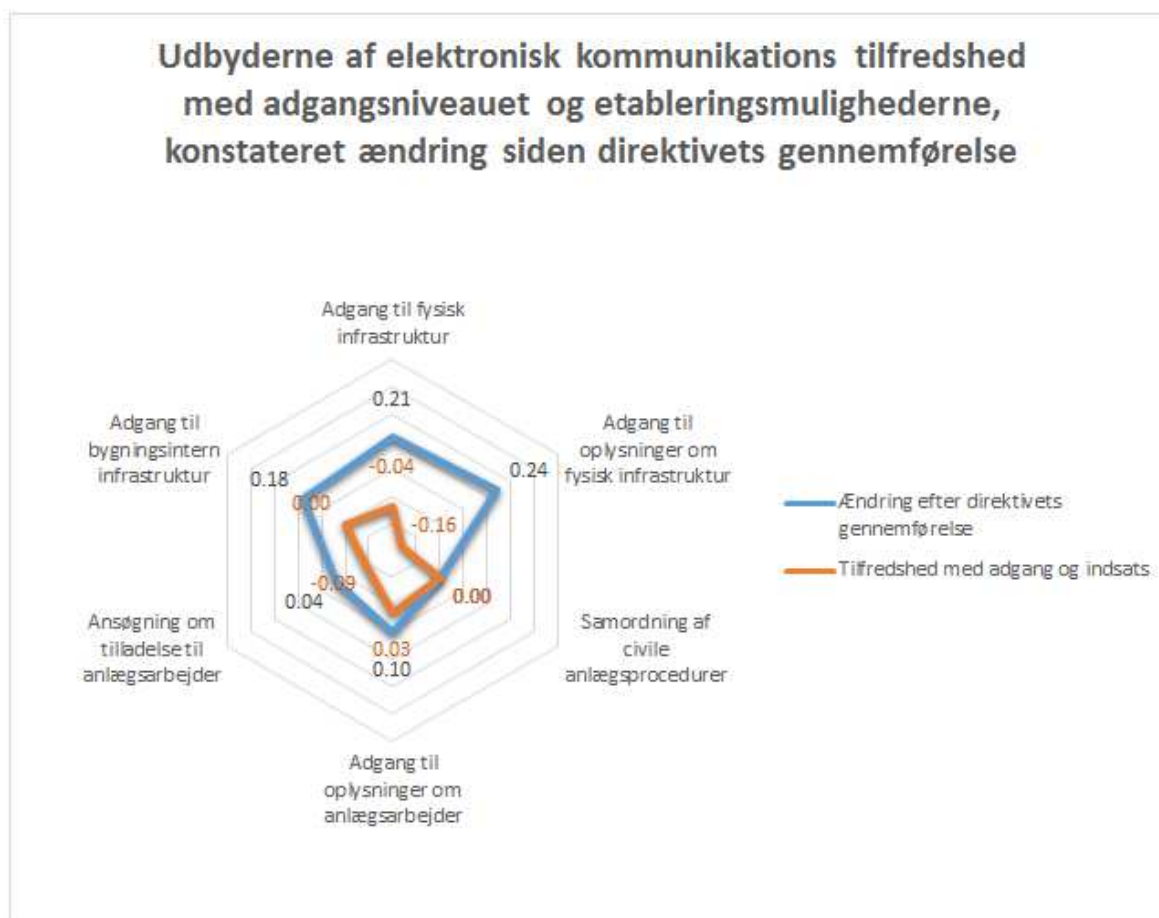
Udarbejdelsen af denne rapport sker mindre end to år efter fristen for direktivets gennemførelse, og de fleste medlemsstater var forsinkede med at gennemføre direktivet, hvorfor anvendelsen i praksis først lige er gået i gang, og erfaringerne indtil videre er begrænsede.

Dokumentation fra de medlemsstater, der tidligere har anvendt bestemmelser, der minder om bestemmelserne i direktivet, og fra virksomheder, der har indgået i et tværsektorielt samarbejde, bekræfter, at der vil kunne opnås betydelige fordele, herunder en udvidelse af højkapacitetsbredbånd til områder med utilstrækkelig dækning, hvis andre medlemsstater følger trop⁹.

Svarene i den rundspørge, der blev gennemført i forbindelse med undersøgelsen til støtte for denne rapport, viser, at udbydere af elektronisk kommunikation mener, at der siden direktivets gennemførelse er blevet gjort fremskridt i forhold til adgangen til den fysiske (herunder den bygningsinterne) infrastruktur og oplysningerne på området. Der er dog stadig et forbedringspotentiale, idet udbydere anfører, at der kun er sket begrænsede fremskridt i forhold til at fremme koordineringen af anlægsarbejder, lette ansøgningsproceduren for tilladelser til anlægsarbejder og lette adgangen til bygninger til etablering af bygningsintern infrastruktur.

⁹ Se undersøgelsen SMART 2015/0066. Genanvendelsen af forsyningsinfrastrukturen har eksempelvis gjort det muligt for Open Fibre i Italien at nedbringe omkostningerne med op til 50 % i den indledende etableringsfase for FTTH. Open Fibres investeringsplan omfatter 6 700 fjerntliggende kommuner, der er identificeret som områder med "markedssvigt".

Figur 2: Udbydere af elektronisk kommunikations tilfredshed med adgangsniveauet til den eksisterende infrastruktur og etableringsmulighederne – sammenholdt med den konstaterede ændring i adgangsniveauet og etableringsmulighederne siden direktivets gennemførelse.

Kilde: WIK/VVA baseret på telekommunikationsoperatørers svar til en onlinerundersøgelse i august 2017

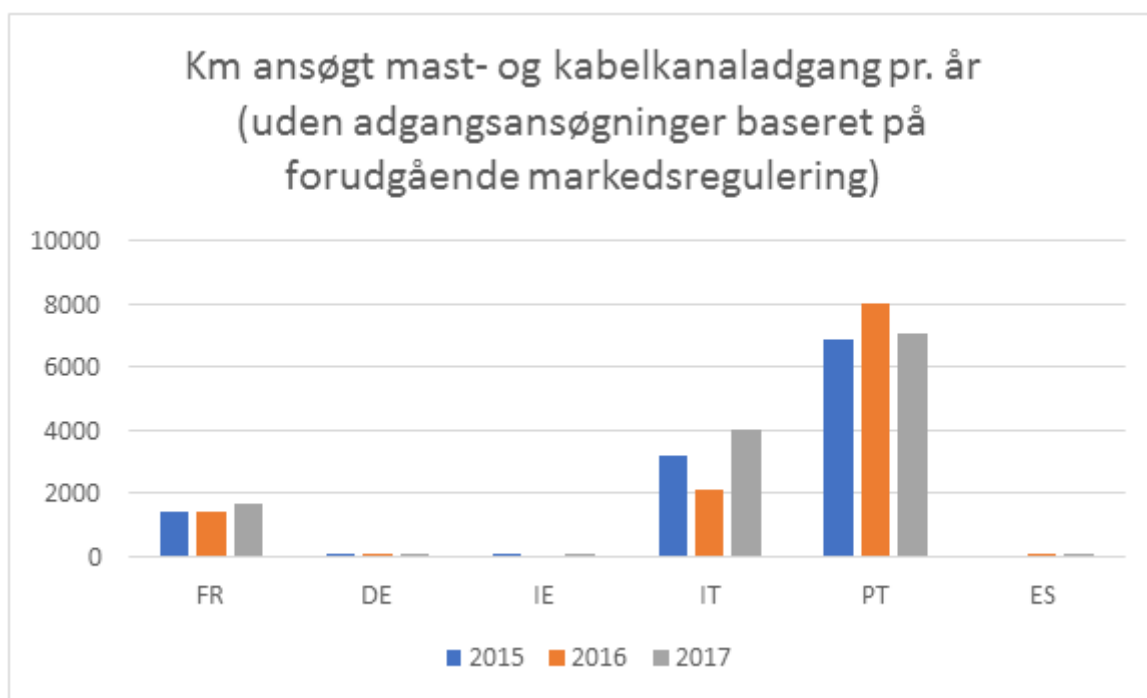
Disse resultater bør anses som referenceniveauet, idet rundspørgen fandt sted blot ét år efter direktivets gennemførelsesfrist. Endvidere kan årsagerne til utilfredshed variere alt efter parternes interesser.

I det følgende vil der blive gået nærmere ind på de enkelte emner med udgangspunkt i undersøgelsen som udført til støtte for nærværende rapport.

Første søjle: adgang til eksisterende fysisk infrastruktur og gennemsigtighed (artikel 3 og 4)

Ifølge oplysninger om udnyttelsen af adgangen til eksisterende fysisk infrastruktur findes der medlemsstater, hvor udnyttelsen indtil videre har været begrænset (Irland, Spanien og Tyskland), og medlemsstater, hvor denne adgang i høj grad udnyttes (Frankrig, Italien og Portugal). I de tre sidstnævnte lande var der allerede et behov herfor inden direktivets gennemførelse.

Figur 3: Mast- og kabelkanaladgang, der er søgt om (km) pr. år 2015-H1 2017

Kilde: WIK-Consult/VVA baseret på rundspørger blandt telekommunikationsoperatører (dog ikke FR – information hentet hos forsyningsselskaber)

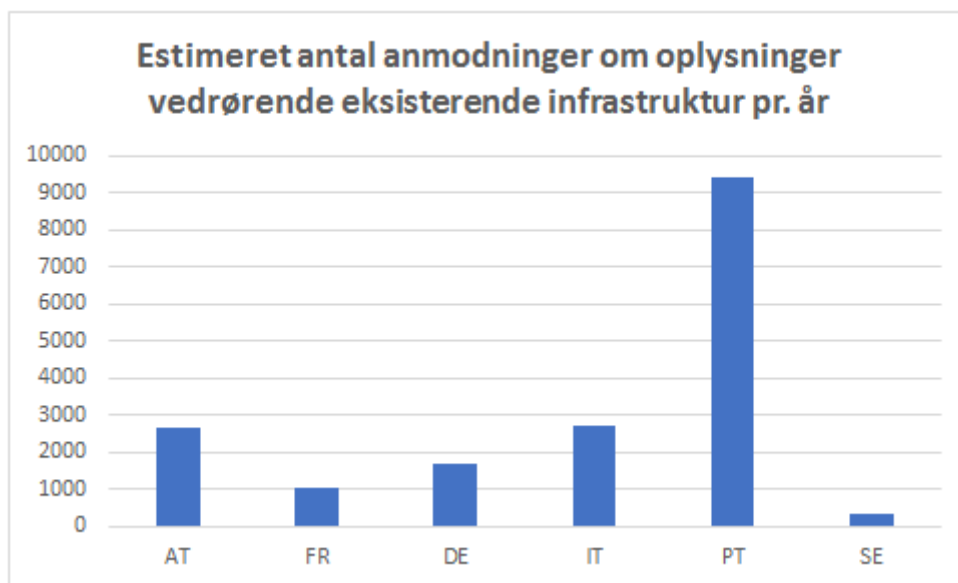
I nogle medlemsstater, hvor efterspørgslen tidligere har været lav, er der dog en stigende interesse for adgangen til fysisk infrastruktur. Disse omfatter Belgien, Irland, Spanien, Sverige, Tyskland og Østrig.

Operatørerne mener, at direktivet har betydet, at det er blevet nemmere at få adgang til fysisk infrastruktur, og at de samlede omkostninger forbundet med etableringen af et net ved hjælp af tredjeparters fysiske infrastruktur er faldet betydeligt eller i nogen grad i forhold til at skulle etablere en egen infrastruktur.

Den lave udnyttelse af adgangen i nogle lande, herunder Sverige og Tyskland, kan også skyldes det faktum, at kommuner og forsyningsselskaber i flere tilfælde har stillet en kommunikationsinfrastruktur med meget høj kapacitet til rådighed og dermed ikke givet potentielle konkurrenter adgang til den fysiske infrastruktur, men tilbudt alternativer, herunder sort fiber eller bitstreamadgang.

På gennemsigtighedsområdet forekom der et særlig højt antal anmodninger om oplysninger, hvad angår eksisterende fysisk infrastruktur, i Portugal og et betydeligt antal i Frankrig, Italien, Tyskland og Østrig.

Figur 4: Estimeret antal anmodninger om oplysninger vedrørende eksisterende infrastruktur pr. år baseret på operatørdata fra 2016 og BEREC-rapporten for 2017

Kilde: WIK/VVA baseret på data fra rundspørge blandt operatører af telekommunikationsnet for 2016 FR, IT, PT og BEREC-rapport BoR (17) 245 AT, DE, SE

Nogle interesserede parter mente, at betingelserne for adgangen til oplysninger om eksisterende infrastruktur var blevet bedre siden direktivets gennemførelse, mens andre anførte, at den centrale dokumentationstjeneste i nogle medlemsstater ikke fungerer i praksis eller kun er blevet indført i et begrænset omfang

Infrastrukturadgangen udnyttes mest i de medlemsstater, hvor oplysningerne tilvejebringes på effektiv vis, og som råder over veletablerede regler eller anbefalinger vedrørende prissætning og/eller kontraktvilkår. Blandt de specifikke faktorer, der har ført gode resultater med sig i disse lande, er oprettelsen af en omfattende central dokumentationstjeneste, regler (i form af lovgivning, retningslinjer eller tvistbilæggelse) om prissætning i forbindelse med adgang, referencetilbud og regler, der sætter de regulerede forsyningselskaber i stand til – i det mindste delvis – at nyde godt af fortjenesten ved at give adgang.

Infrastrukturadgangen vil således kunne udnyttes bedre i andre medlemsstater, så snart der er fastsat klarere kontraktvilkår og principper for prissætningen. Udnyttelsen kan endvidere styrkes ved at oprette komplette centrale dokumentationstjenester i de medlemsstater, der endnu ikke råder over sådanne.

Anden søjle: koordinering af anlægsarbejder og gennemsigtighed (artikel 5 og 6)

Generelt set har der været mindre opmærksomhed på koordineringen af anlægsarbejder, både fra de nationale tilsynsmyndigheders og de interesserede parter side, end på adgangen til eksisterende infrastruktur i henhold til direktivet.

Der fandtes kun meget få oplysninger om antallet af aftaler om koordinering af anlægsarbejder og ingen oplysninger overhovedet om omfanget af det net, der var berørt af disse anmodninger. Med udgangspunkt i de eksisterende data var aktivitetsniveauet for koordinering af anlægsarbejder højt (der var indsendt eller modtaget over 200 anmodninger

pr. land i 2016) i Belgien, Italien og Slovenien, mens der til en vis grad fandt sådanne aktiviteter sted i Frankrig, Portugal, Spanien og Østrig. I næsten alle disse tilfælde blev der også indsendt koordineringsanmodninger i 2015 – inden datoen for direktivets gennemførelse. Der kunne ikke registreres en synlig tendens i opadgående retning for anlægsarbejdernes koordinering siden direktivets vedtagelse.

Udbyderne af elektronisk kommunikation anser de samlede omkostninger forbundet med netetablering ved hjælp af koordinering af arbejderne for at være lavere, end hvis etableringen skulle ske på et isoleret grundlag. Oftest blev besparelserne dog vurderet til at være mindre end de besparelser, der ville kunne opnås gennem en deling af den fysiske infrastruktur.

Færre medlemsstater har haft en proaktiv tilgang til gennemsigtigheden i forbindelse med den fælles etablering end til oplysningerne om den eksisterende infrastruktur. Operatørerne har udtrykt bekymring, hvad angår den manglende gennemsigtighed og manglende centrale dokumentationstjeneste, og dette kan have påvirket forekomsten af fælles etableringer.

Det at skulle dele omkostningerne i forbindelse med en fælles etablering kan specifikt give anledning til utilfredshed og tvister. I den henseende varierer praksis landene imellem og endda på nationalt plan – lige fra at opkræve meromkostninger til ligeligt delte omkostninger. En ligelig deling af omkostningerne kan give udbyderne af elektronisk kommunikation følelsen af at skulle stå for en uforholdsmæssig stor del af omkostningerne sammenlignet med forsyningsselskaberne, mens meromkostninger kan give anledning til bekymring blandt forsyningsselskaberne, der ligeledes deltager i tilvejebringelsen af elektronisk kommunikation, idet de pålægges at gøre tilbud tilgængelige for konkurrenter, der kan underminere deres forretning.

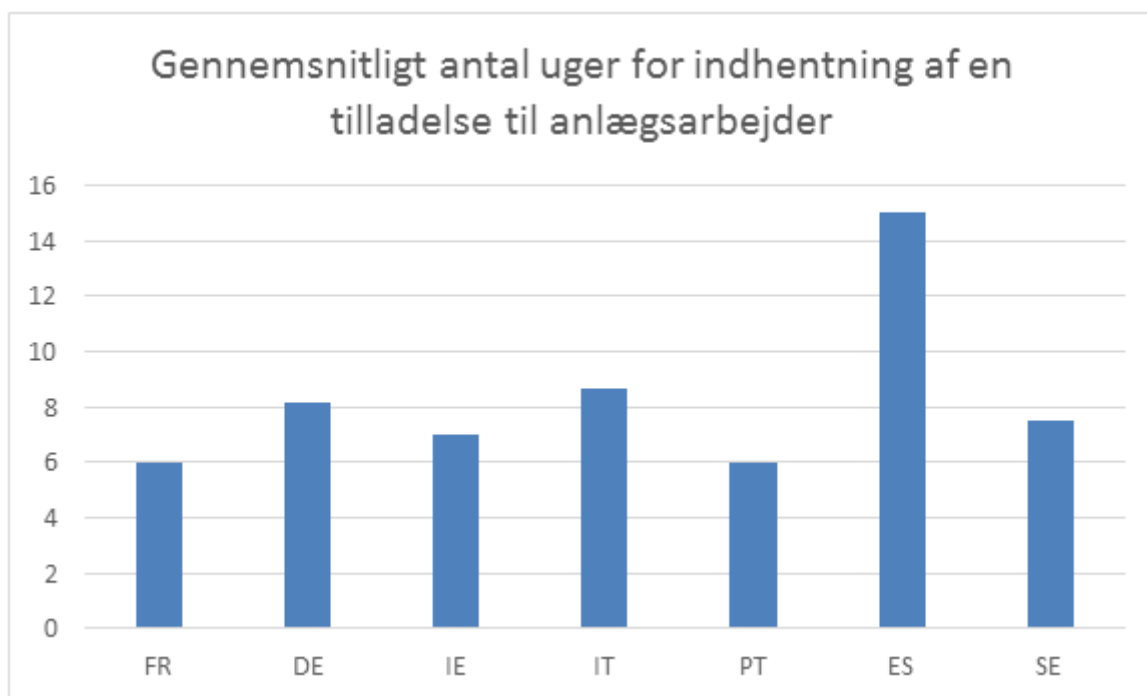
Interessen for fælles etablering ville kunne styrkes gennem oprettelsen af en detaljeret central dokumentationstjeneste, fastlæggelsen af specifikke procedurer for koordinering af anlægsarbejder og udarbejdelsen (enten kommercielt eller på en reguleret måde) af regler om omkostningsfordeling. Nogle af eller alle disse foranstaltninger er blevet truffet i lande som Belgien, Italien og Portugal, som i høj grad også benytter sig af fælles etablering.

Tredje søjle: procedure for udstedelse af tilladelser (artikel 7)

Indtil videre er adgangen til oplysninger om tilladelser og procedurerne for udstedelse af tilladelser ikke blevet forbedret. Det fremgår, at operatørerne – selv i de tilfælde, hvor der er oprettet centrale dokumentationstjenester for ansøgningsprocedurer – enten ikke er klar over, at de findes, eller tvivler på deres effektivitet. Fristerne for ansøgningerne om tilladelse er ikke blevet håndhævet i alle medlemsstaterne, og kun nogle få medlemsstater har valgt at stille elektroniske ansøgningsprocedurer til rådighed.

De oplysninger, der fandtes på området, viste, at den gennemsnitlige behandlingstid for tilladelser til anlægsarbejder lå på fire måneder. Operatørerne i nogle medlemsstater gav dog udtryk for bekymring i forhold til de betydelige forskelle i behandlingstiden for tilladelser – alt efter de involverede lokale myndigheder. Operatørerne i Tyskland fremhævede, at der i nogle tilfælde var tale om forsinkelser på mere end seks måneder. I Italien og Spanien oplevede man også forskelle i behandlingstiden.

Figur 5: Gennemsnitlig tid (i uger) for indhentning af en tilladelse til anlægsarbejder (baseret på operatørrundspørge)

Kilde: WIK/VVA baseret på operatørrundspørge

Fjerde søjle: bygningsintern fysisk infrastruktur (artikel 8 og 9)

Den effektive gennemførelse af bestemmelserne vedrørende den bygningsinterne infrastruktur synes at være knyttet til fastlæggelsen af standarder, som beskriver, hvad der menes med højhastighedsforberedt bygningsintern infrastruktur og det tilknyttede adgangspunkt samt mekanismer til overvågning og håndhævelse af overholdelsen af disse standarder.

Eksempelvis beskriver de obligatoriske standarder i Frankrig, Portugal og Spanien, hvordan infrastrukturen skal installeres, og hvor adgangspunktet skal befinde sig. Der er en forholdsvist stor udbredelse af bredbåndsforberedt infrastruktur i disse lande, og de ovenstående standarder har bidraget til en stor udbredelse af FTTH/B i Portugal og Spanien¹⁰.

Størstedelen af de interesserede parter anser mærkerne til angivelse af bredbåndsforberedt tilstand som en god måde at understøtte etableringen og anvendelsen af højhastighedsnet. Der er dog indtil videre kun nogle få medlemsstater, der har indført disse mærker. Det er ikke længe siden, mærkerne til angivelse af bredbåndsforberedt tilstand blev indført, hvorfor det er for tidligt at evaluere anvendelsen heraf.

I forhold til adgangen til den bygningsinterne fysiske infrastruktur har de interesserede parter ikke bemærket nogen betydelig forandring siden direktivets gennemførelse, idet bestemmelserne allerede var trådt i kraft eller først er blevet gennemført for nylig. I Italien og Spanien blev der indberettet visse forbedringer, idet antallet af sager, hvor bygningsejeren

¹⁰ Undersøgelsen fra 2016 om bredbåndsdekningen i Europa viser, at 86 % af husholdningerne i Portugal og 63 % af husholdningerne i Spanien havde adgang til FTTH i juni 2016. Dækningen er blevet forbedret yderligere siden.

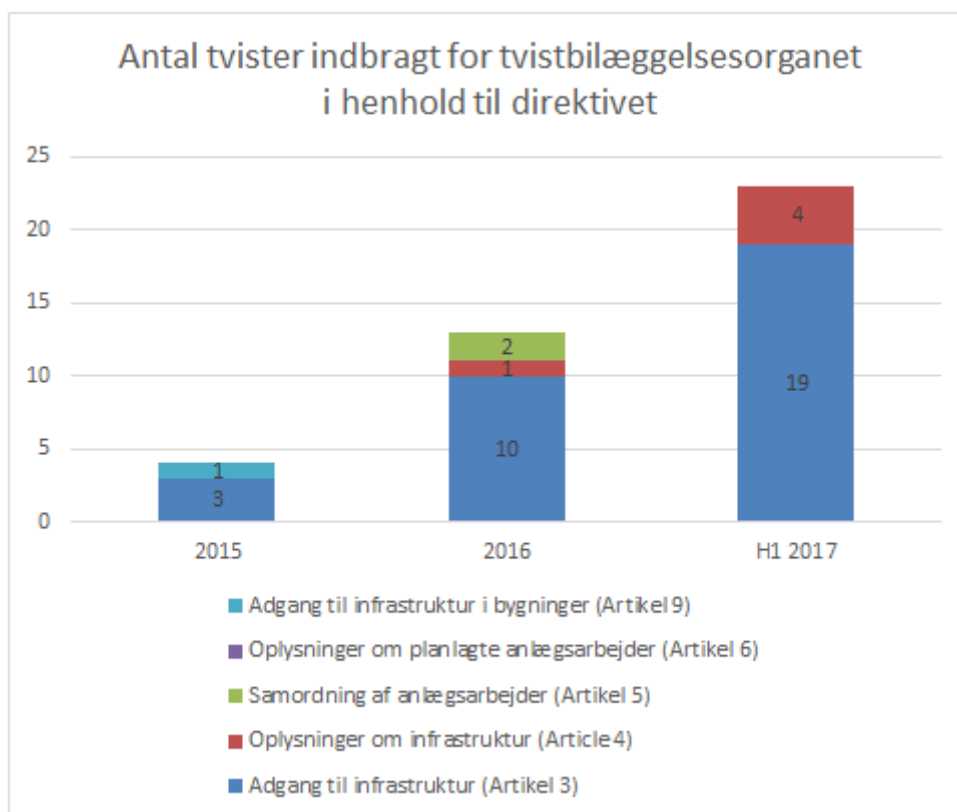
nægtede adgang, var faldet. Ikke desto mindre oplevede operatørerne i nogle medlemsstater problemer, når de skulle indhente tilladelse til at tilgå lejlighedsejendomme (fra bygningsejerne) med henblik på at installere og opgradere den bygningsinterne infrastruktur til højhastighedsbredbånd.

De medlemsstater, der endnu ikke har fastsat regler eller bilagt tvister i forhold til adgangen til den bygningsinterne infrastruktur, kan lære af erfaringerne fra Frankrig, Portugal og Spanien, som viser, at det kan være nyttigt at have indført tekniske standarder for adgangspunktet ledsaget af regler vedrørende adgangsvilkårene og -betingelserne for den bygningsinterne infrastruktur for at skabe en større sikkerhed og styrke udnyttelsen af adgangen til den bygningsinterne infrastruktur.

Tvistbilæggelsesprocedure

Der blev indberettet 40 tvister mellem 2015 og første halvdel af 2017. Disse blev i henhold til direktivet eller i givet fald tidligere ordninger indbragt for tvistbilæggelsesorganet. Antallet af tvister er steget siden direktivets gennemførelse, idet der alene i første halvdel af 2017 blev indberettet 23 tvister som indbragt for tvistbilæggelsesorganet. Langt størstedelen af tvisterne vedrørte adgangen til eksisterende infrastruktur (83 % i 2017) eller oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur (14 %).

Figur 6: Antal tvister

Kilde: WIK-Consult/VVA baseret på spørgeskemaer til de nationale tilsynsmyndigheder — 24 respondenter

Der er i de fleste medlemsstater fastsat lovbestemte frister for tvistbilæggelsen, som svarer til de frister, der er anført i direktivet. I nogle tilfælde er de fastsatte frister endda kortere¹¹. I praksis blev disse frister dog overskredet i flere tilfælde, hvilket skyldtes interne (f.eks. kompleksiteten i løsningen af centrale problematikker såsom prissætningen) eller eksterne faktorer (f.eks. brugen af mægling, koordineringsindsatsen), og nogle operatører udtrykker bekymring over, at tvistbilæggelsesprocedurerne rent faktisk kan have medført yderligere forsinkelser.

De nationale tilsynsmyndigheder i flere medlemsstater er begyndt at udarbejde regler eller retningslinjer for tvistbilæggelse (f.eks. den procedure, den nationale tilsynsmyndighed sandsynligvis vil følge for at bilægge tvister), hvilket kan styrke retssikkerheden og nedbringe arbejdet og tiden forbundet med tvistbilæggelsen.

6. Anbefalede tiltag

Det er altafgørende, at direktivets gennemførelse sker på en effektiv og rettidig måde. Dette skal både sikre målopfyldelsen og opfyldelsen af de strategiske målsætninger for et gigabitsamfund samt andre tiltag som planlagt af Kommissionen for at understøtte etableringen af bredbånd, herunder værktøjskassen for bredbånd i landdistrikter¹².

I lyset af den hidtidige erfaring på området bør der gennemføres nedenstående tiltag for at styrke direktivets effektive gennemførelse mest muligt og fremme målopfyldelsen:

1. Gennemsigtighed som forudsætning for den fælles anvendelse af fysisk infrastruktur og fælles etablering

Til dette formål bør der ikke blot oprettes centrale dokumentationstjenester i alle medlemsstater, men disse bør ligeledes indrettes på en hensigtsmæssig måde, så de kan udføre deres opgaver på effektiv vis. I forbindelse med den eksisterende infrastruktur kan den centrale dokumentationstjeneste udbygges yderligere til også at omfatte kortlægningsaktiviteter og inddrage data vedrørende tilgængelighed og kapacitet. I forhold til den fælles etablering bør medlemsstaterne overveje en proaktiv tilgang, hvor de relevante offentlige (og i givet fald private) aktører forpligtes til at forhåndsinformere om etableringsplanerne og opfordre til tilbagemeldinger fra de interesserede parter. Kompetencekontorerne vedrørende bredbånd på regionalt og nationalt plan¹³ kan fungere som endnu en kilde til information, koordinering og udveksling af bedste praksis.

2. Styrket retssikkerhed i forhold til vilkår og betingelser, herunder for priser og omkostningsfordeling

De nationale tilsynsmyndigheder eller andre organer kan sikre dette ved at udarbejde retningslinjer, der angiver, hvilken metode der vil blive anvendt til tvistbilæggelse, hvordan omkostningerne forbundet med infrastrukturen eller den fælles etablering fordeles, og i hvilket omfang de regulerede forsyningsselskaber kan få gavn af eventuelle besparelser eller fortjenester som følge af samarbejdet.

¹¹ F.eks. har HR, HU, IT, PL indført en frist på to måneder for bilæggelse af tvister i henhold til artikel 3.

¹² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-commission-joins-forces-help-bringing-more-broadband-rural-areas>

¹³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/broadband-competence-offices>

3. Større generel effektivitet af proceduren for udstedelse af tilladelser

For det første er det af afgørende betydning, at oplysningerne om tilladelserne stilles til rådighed på centralt niveau via centrale dokumentationstjenester. For det andet bør de relevante myndigheder håndhæve fristerne for udstedelsen af tilladelser strengt. For det tredje bør medlemsstaterne overveje at muliggøre en elektronisk ansøgningsprocedure for tilladelser via den centrale dokumentationstjeneste.

4. Udarbejdelse af standarder for og klare regler om adgangen til bygningsintern fysisk infrastruktur

De medlemsstater, der endnu ikke har indført standarder for bygningsintern infrastruktur og ordninger for bredbåndsmærkning forbundet hermed, bør overveje at gøre dette. Der bør træffes proaktive foranstaltninger (eksempelvis af de nationale tilsynsmyndigheder) for at sikre, at der er fastsat klare regler vedrørende vilkårene, betingelserne for og prisen på adgangen til bygningsintern infrastruktur.

5. Fremme af et bedre samarbejde mellem tilsynsmyndighederne

Koordineringen af anlægsarbejderne eller adgangen til de kommunale infrastrukturer afhænger i høj grad af en koordinering mellem de regionale og lokale myndigheder og de sektorspecifikke tilsynsmyndigheder. BEREC, ACER og andre sektorspecifikke tilsynsgrupper på EU-niveau kan også overveje at udarbejde retningslinjer for bedste praksis for kontraktvilkår samt tilgangen til prissætning/omkostningsfordeling¹⁴.

6. Effektiv dataindsamling inden for centrale resultatindikatorer

Af hensyn til den vedvarende overvågning og en fremtidig evaluering af direktivets gennemførelse bør de nationale tilsynsmyndigheder og/eller tvistbilæggelsesorganerne indsamle data om omfanget af adgangen til fysisk infrastruktur i henhold til direktivet og andelen af højhastighedsnet som etableret i en fælles etableringsproces. Medlemsstaterne bør indsamle data fra de lokale myndigheder vedrørende tidsrammerne for udstedelsen af tilladelser samt antallet af bygninger, der er certificeret som etableret med højhastighedsforberedt bygningsintern infrastruktur.

¹⁴ I den henseende har BEREC allerede påbegyndt arbejdet med en rapport om prissætningen for adgangen til infrastruktur og anlægsarbejder.